

گلرنگ فرامان رقم جدید

جهت کشت پاییزه در مناطق دیم معتدل سرد کشور

لاین ۴۱۱ بعلت وضعیت مناسب در بین سایر ژنوتیپ های تحت بررسی و در مناطق معتدل سرد کرمانشاه، ایلام، لرستان و شیروان (خراسان شمالی) دارای عملکرد مناسب بوده و از نظر بیماری زنگ نیز در شرایط گیاهچه ای و در گلخانه مقاوم و در شرایط مزرعه نیز متحمل بود. همچنین وضعیت عملکرد دانه و روغن این لاین در شرایط آبی نیز نشان داد که لاین ۴۱۱ علی رغم تحمل به خشکی بالا و پتانسیل مناسب در شرایط دیم در شرایط آبیاری تکمیلی و نیز در سالهای پر باران نیز قادر به بروز پتانسیل خود بوده و می تواند تمامی ژنوتیپهای پیشرفته را از نظر عملکرد دانه و روغن پشت سر بگذارد. نکته مهم در مورد لاین ۴۱۱ این است که چون ژنوتیپی بی خار و با گلکهای قرمز رنگ است به همین دلیل برداشت دستی آن برای مناطقی که در زمان برداشت کمباین در دست رس نیست امکان پذیر می باشد. شایان ذکر است که برداشت گلرنگ حدود یک ماه بعد از برداشت گندم صورت می گیرد و به همین دلیل برداشت ماشینی گلرنگ بعلت مهاجرت کمباین ها دشوار بوده و این موضوع یکی از عوامل محدود کننده توسعه کشت گلرنگ در کشور ما بوده است. همچنین به علت وجود گلچه های قرمز و بی خار بودن امکان برداشت دستی گلچه ها نیز وجود دارد. این امر موجب ایجاد درآمد اضافی برای کشاورزان خواهد شد. مضافاً اینکه لاین ۴۱۱ بسیار دانه درشت بوده که از نظر عملیات بوجاری (جدا کردن بذور گلرنگ از بذر گندم) و نیز بازار پسندی یک مزیت محسوب می گردد.

توصیه های به زراعی :

تاریخ کشت : بهترین تاریخ کشت پاییزه قبل از وقوع اولین بارندگی موثر پاییزه بوده که با توجه به نتایج بدست آمده از بررسی بلند مدت داده های هواشناسی در مناطق معتدل سرد دهه اول آبانماه بهترین تاریخ کشت است.

عمق کشت: گلرنگ به کشت عمیق حساس بوده و مناسبترین عمق کشت آن ۳-۲ سانتیمتر است.

میزان بذر مصرفی: در شرایط مناسب تهیه زمین و بافت سبک خاک ۱۵ کیلوگرم در هکتار و در خاکهای سنگین ۲۰ کیلوگرم در هکتار.

نوع بذر کار و فاصله ردیف: با توجه به عمق کشت گلرنگ بذرکارهایی که سطحی کشت می کنند مناسبتر از سایر کارنده ها هستند. به همین دلیل کارنده های آبی نسبت به عمیقکارها ارجحیت دارند. فاصله ردیفها نیز ۵۰ تا ۶۰ سانتیمتر در نظر گرفته شود تا امکان ورود به مزرعه با تراکتور برای انجام عملیات زدن کولتیواتور بین ردیفها و یا سم پاشی در مراحل قبل از به ساقه رفتن گلرنگ میسر باشد.

نیاز کودی: فرمول کودی $N_{60}P_{30}$ در کشت پاییزه گلرنگ در مناطق دیم معتدل سرد با توجه به آزمون خاک مناسب است.

مبارزه با علفهای هرز: گلرنگ در مراحل اولیه رشد و قبل از به ساقه رفتن به علفهای هرز حساس بوده و عملکرد آن می تواند بشدت تحت تاثیر قرار گیرد. کشت با فاصله ردیف ۵۰ تا ۶۰ سانتیمتری و زدن پنجه غازی در مرحله ۸-۴ برگی در این زراعت می تواند در کنترل علفهای هرز موثر باشد. از علفکشهای گالانت و سوپر گالانت بترتیب با غلظتهای ۲ لیتر و ۷۵۰ سی سی در هکتار نیز می توان در کنترل علفهای هرز باریک برگ استفاده نمود.

مبارزه با آفات و بیماریها: گلرنگ در شرایط دیم دارای بیماری مهمی نبوده و طی یک دهه گذشته بیماری که خسارت اقتصادی به این زراعت وارد کرده باشد گزارش نشده است. مگس گلرنگ و کرم غوزه از آفات مهم گلرنگ

بوده و در برخی از سالها خسارت شدید وارد می‌کند. از سموم سیستمیک مانند متاسیستوکس و یا سموم نفوذی مانند دیازینون جهت مبارزه با لاروهای این آفات می‌توان استفاده نمود. کشت بموقع و استفاده از ارقام خاردار در کاهش خسارت این آفت موثر می‌باشد.

نحوه برداشت: با توجه به اینکه اندازه و وزن دانه گلرنگ نزدیک به گندم بوده و این گیاه به ریزش دانه حساس نیست لذا با استفاده از کمباین‌های موجود براحتی قابل برداشت بوده و تنظیمات کمباین مشابه به تنظیمات آن برای برداشت گندم است. در صورت عدم وجود کمباین برداشت دستی این رقم امکان پذیر است.

عناوین مزیت‌ها و آثار اقتصادی و اجتماعی حاصله:

مقایسه عملکرد دانه در مقابل کشت دیم پاییزه زرقان ۲۷۹ (شاهد) و رقم جدید معرفی شده سینا نشان داد که میانگین عملکرد لاین جدید ۴۱۱ و دو شاهد زرقان ۲۷۹ و سینا به ترتیب ۱۳۸۰/۳، ۹۴۸/۲ و ۱۲۲۴/۳ کیلوگرم در هکتار بوده و با توجه به قیمت هر کیلوگرم دانه گلرنگ در سال ۱۳۸۸ که ۶۳۰۰ ریال است تفاوت درآمد نسبت به زرقان ۲۷۹ برابر ۲۷۲۲۳۰ ریال در هکتار و نسبت به رقم جدید سینا ۹۸۲۸۰۰ ریال در هکتار خواهد شد.

مقایسه عملکرد دانه در مقابل کشت بهاره دیم محلی اصفهان (کشت غالب) نشان داد که این رقم جدید دارای افزایش عملکرد دانه ۴۵۵ کیلوگرم است که با احتساب هر کیلوگرم دانه برابر ۶۳۰۰ ریال تفاوت درآمد برابر ۲۸۶۶۵۰۰ ریال در هکتار خواهد بود.

شایان ذکر است که ارقام متداول فعلی (زرقان ۲۷۹ و سینا) خاردار بوده و امکان جمع آوری گلچه‌های آنها وجود ندارد اما لاین جدید ۴۱۱ بی‌خار بوده و دارای گلچه‌های قرمز است که جمع آوری آنها به سادگی ممکن بوده که ایجاد درآمد اضافی می‌کند. همچنین این امر موجب اشتغال زایی می‌گردد.

جدول ۱- میانگین عملکرد دانه (کیلوگرم در هکتار) و برخی خصوصیات زراعی لاین جدید و ارقام شاهد

لااین جدید (411)	سینا	زرقان ۲۷۹	خصوصیات زراعی
1380.3	1224.3	948.2	میانگین عملکرد در شرایط دیم ایستگاه‌ها (کیلوگرم در هکتار)
615.6	504.8	410.0	میانگین عملکرد در شرایط دیم مزارع زارعین (کیلوگرم در هکتار)
30	28	29	درصد روغن دانه در شرایط آبی
48	35	34	وزن هزار دانه (گرم)
90.0	103.5	108.0	ارتفاع بوته (سانتیمتر)
مقاوم	مقاوم	حساس	وضعیت نسبت به بیماری زنگ گلرنگ
بی‌خار	خاردار	خاردار	وضعیت خار
قرمز	زرد-نارنجی	قرمز	رنگ گلچه‌ها